

Hur man går till väga? - Lettland

 Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [lv](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?
- 2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?
- 3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?
- 4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?
- 5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?
- 6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?
- 7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?
- 8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?
- 9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?
- 10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?
- 11 Kan jag få rättshjälp?
- 12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?
- 13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I Lettland kan en person vända sig till domstol eller, om parterna är överens och har ingått ett skiljedomsavtal, till en skiljedomstol (med undantag för vissa tvister där ett skiljedomsförfarande inte är möjligt).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristen för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är frågan om. Frågor om vilken tidsfrist som gäller kan besvaras av en advokat eller ett offentligt informationskontor.

I civilprocesslagen anges en mängd olika allmänna tidsfrister. Tidsfristerna kan påverkas av föremålet och omständigheterna för tvisten och måste avgöras från fall till fall, med hänsyn till följande:

Familjerätt

En talan som följer av en förlovning måste väckas inom ett år räknat från den dag förlovningen upphörde eller en av parterna bröt förlovningen, eller om fästmon är gravid från den dag barnet föddes, om förlovningen vid den tidpunkten redan hade upphört eller en part brutit förlovningen.

En talan om fördelning av egendom mellan makar måste väckas inom ett år om talan avser en transaktion som gjordes av den andra maken.

Maken till ett barns mamma kan bestrida faderskap inom två år från det att han upptäcker att barnet inte är hans. Mamman till ett barn har samma rättigheter att bestrida faderskapet. Ett barn kan själv bestrida faderskapet inom två år från myndighetsdagen.

En talan som följer av ett erkännande av faderskap måste väckas inom två år från den tidpunkt då parten blir medveten om de omständigheter som utesluter faderskap, eller barnet blir myndigt, om barnet själv väcker talan.

En talan som följer av förhållandet mellan en vårdnadshavare och en minderårig måste väckas inom ett år från den dag den minderåriga blir myndig eller andra händelser som anges i lag inträffar.

Egendomsrätt

En talan om egenmäktigt förfarande och berövande av egendom måste väckas inom ett år från den tidpunkt då parten blir medveten om det egenmäktiga förfarandet eller berövandet av egendomen.

En talan mot en person som är i besittning av egendom och som har rätt att förvärva denna på grund av besittningsrätt måste väckas inom tio år från den tidpunkt den andra parten blir medveten om besittningen.

En talan som väcks av en ny ägare till följd av en naturlig utvidgning av äganderätten måste väckas inom två år.

Obligationsrätt

De rättigheter som följer av obligationsrätten förfaller om den person som innehar rättigheterna inte utövar dem inom den period som anges i lag.

En talan med stöd av rättigheter som följer av obligationsrätten måste väckas inom tio år, om en kortare tidsgräns inte anges i lag. Alla rättigheter för vilka ingen kortare tidsfrist anges i lag förfaller om den person som innehar dem inte utövar dem inom tio år, med undantag av vissa rättigheter som inte kan förfalla.

Rätten att begära att ett köpeavtal hävs på grund av allt för stora förluster förfaller om talan inte har väckts inom ett år från den dag avtalet ingicks.

En talan angående förluster till följd av olika former av fusk och manipulationer måste väckas inom ett år.

Handelsmål

En talan som följer av handelstransaktioner måste väckas inom tre år om inte någon annan tidsfrist anges i lag.

En talan som följer av ett handelsagenturavtal måste väckas inom tre år från utgången av det kalenderår kravet uppkom.

En talan mot en enskild näringsidkare som följer av hans eller hennes sätt att bedriva sin verksamhet måste väckas inom tre år från det att näringsidkaren togs bort ur handelsregistret, om inte kravet omfattas av en kortare tidsfrist.

En talan som följer av ett förbud mot en delägare i ett kommanditbolag som innebär att delägaren hindras från att ägna sig åt samma affärsverksamhet som kommanditbolaget, eller från att delta som delägare med fullt ansvar i ett annat kommanditbolag som bedriver samma verksamhet utan resten av delägarnas medgivande, måste väckas inom tre år från den dag då kommanditbolagets övriga delägare blir medvetna om näringsförbudet, men inom fem år från själva överträdelsen.

En talan mot en delägare i ett kommanditbolag som följer av kommanditbolagets skyldigheter måste väckas inom tre år från den dag då avvecklingen av kommanditbolaget förs in i registret, om inte kravet mot kommanditbolaget omfattas av en kortare tidsfrist.

En talan mot grundarna av ett bolag avseende skyldigheter som ingåtts av bolaget innan det bildades måste väckas inom tre år från den dag då bolaget fördes in i handelsregistret.

En talan mot bolagsgrundarna avseende specifika förluster som bolaget och tredje part har gjort under bildandet av bolaget måste väckas inom fem år från den dag då bolaget fördes in i handelsregistret. Denna tidsfrist gäller även personer som medverkade till att förlusterna lättare uppstod.

En talan som följer av en fordringsägares rättigheter gentemot ett bolag då fordringsägarens krav mot bolaget inte har uppfyllts och fordringsägaren vänder sig till den person som enligt lag är ansvarig (grundaren, tredje part osv.) måste väckas inom fem år från den dag kravet uppkom.

En talan som följer av en överträdelse av ett näringsförbud mot en ledamot i en bolagsstyrelse måste väckas inom fem år från den dag överträdelsen skedde.

En talan som följer av förluster för ett bolag, dess delägare eller dess fordringsägare till följd av en omorganisation av bolaget måste väckas inom fem år från den dag då omorganisationen trädde i kraft.

En talan mot en speditör måste väckas inom tre år.

En talan mot en speditör, om inte speditören har handlat i ond tro eller gjort sig skyldig till grov oaktsamhet, och en talan mot en lagerhavare, om inte lagerhavaren har gjort sig skyldig till grov oaktsamhet, måste väckas inom ett år.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet om domstolarnas behörighet.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet om domstolarnas behörighet (i Lettland).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet om domstolarnas behörighet (i Lettland).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

En stämningsansökan får inges av käranden själv eller av en person med fullmakt att göra detta. Fullmakten kan bifogas ansökan. Det är inte obligatoriskt att använda sig av advokat eller någon annan juridisk rådgivare.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En stämningsansökan ska inges till behörig domstol i första instans.

Ansökan ska inges till domstolens kansli (*kanceleja*) av sökanden eller av en person med fullmakt från sökanden. Ansökningar kan även skickas med post och adresseras då till respektive domstol.

Ansökningar tas emot under arbetstid av en handläggare som utsetts av domstolens ordförande – vanligtvis domstolsordförandens assistent eller en tjänsteman vid domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Enligt civilprocesslagen måste parterna till varje ingiven handling på ett främmande språk bifoga en auktoriserad översättning till landets officiella språk, lettiska, i enlighet med nedanstående förfarande. Ingen översättning behöver bifogas av en person som är befriad från kravet att betala rättegångskostnaderna.

På begäran av en av parterna kan domstolen tillåta att vissa steg i förfarandet sker på ett annat språk, om alla parter är överens om detta. Protokollen från domstolsförhandlingarna och domstolens avgöranden avfattas på lettiska.

En talan väcks genom att en skriftlig stämningsansökan inges till en domstol. Ansökan kan inges av käranden själv eller av en person med fullmakt från käranden och kan skickas med post, men inte med fax eller e-post.

Det bör påpekas att handlingar som har bestyrkts med en säker elektronisk signatur kan användas för alla typer av ansökningar, om inte ett särskilt förfarande för att inleda en rättsprocess anges i lag. Elektroniska handlingar tillåts inte för vissa typer av avtal som rör fast egendom, familj och arv och vissa typer av garantiavtal.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

En stämningsansökan måste ges in skriftligen. För de flesta typer av tvister finns en standardblankett. Det finns särskilda formulär för tvister av mindre värde (*maza apmēra prasības*, kapitel 30.3 i civilprocesslagen), indrivning av fordringar genom

domstolsföreläggande (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, kapitel 50.1 i lagen) och ansökningar om interimistiska skyddsåtgärder för att förhindra våld (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, kapitel 30.5 i lagen).

När det inte finns någon särskild blankett anger civilprocesslagen vilka uppgifter som minst ska ingå i ansökan. Enligt civilprocesslagen måste följande ingå i ansökan:

- Namnet på den domstol som stämningsansökan riktar sig till.
- Kärandens förnamn, efternamn, personnummer och hemvist (om käranden saknar hemvist, kärandens faktiska vistelseort). För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Käranden får även ange en alternativ adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas.
- Svarandens förnamn, efternamn, personnummer och hemvist och eventuell alternativ adress till svaranden eller berörda parter, eller, om detta inte är möjligt, svarandens faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Svarandens personnummer eller registreringsnummer ska anges om detta är känt.
- Kärandens ombuds för- och efternamn, personnummer och adress för korrespondens med domstolen, om talan väckts av ombudet. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges.
- Vid ett yrkande om indrivning av penningbelopp ska namnet på det kreditinstitut och kontonummer som ett eventuellt penningbelopp ska sättas in på anges.
- Föremålet för tvisten.
- Det värde som yrkandet avser, om detta kan uttryckas i pengar, samt en beräkning av det belopp som ska drivas in eller som är omtvistat.
- De omständigheter som ligger till grund för käromålet och bevis som styrker dessa.
- Den rättsliga grunden för yrkandet.
- Kärandens yrkanden.
- En förteckning över de dokument som bifogas stämningsansökan.
- Datum för stämningsansökan och andra uppgifter som kan vara relevanta.

För talan i vissa slags ärenden (t.ex. äktenskapsskillnad) och vid särskilda rättegångsformer (t.ex. mål om godkännande eller upphävande av en adoption samt mål om skydd av kvarlåtenskap och förvaltarskap) anges andra uppgiftskrav i civilprocesslagen.

Stämningensansökan ska undertecknas av käranden eller dennes ombud, eller om domstolen så begär av käranden och ombudet tillsammans, om inte annat anges i lag. Om ombudet väcker talan på kärandens vägnar ska en fullmakt (*pilnvara*) eller ett annat dokument som styrker ombudets rätt att väcka talan bifogas stämningensansökan.

Kopior av stämningensansökan ska inges till domstolen i det antal som motsvarar antalet svarande och tredje parter.

Till stämningensansökan ska också bifogas dokument som

- styrker att statliga avgifter (*valsts nodevas*) och andra domstolskostnader har erlagts i enlighet med lagen och i korrekta belopp,
- bekräftar att bestämmelserna för prövning av ärenden utanför domstol har iakttagits, om en sådan prövning krävs enligt lag, och
- styrker de omständigheter som yrkandet grundar sig på.

På de lettiska domstolarnas portal www.tiesas.lv, under *EPakalpojumi* (e-tjänster), *Eveidlapas* (e-mallar), finns en mängd mallar med anvisningar om hur man fyller i dokument som krävs i ett tvistemål. Mallarna kan laddas ned, fyllas i och inges i pappersform.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningensansökan?

Domstolsavgifter måste betalas innan stämningensansökan inges (statlig avgift (*valsts nodeva*), registreringsavgift (*kancelejas nodeva*) och kostnader för prövning av målet (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)). Betalningen kan göras på bank. Om domstolen dömer till den ena partens fördel ska den ålägga den tappande parten att betala den vinnande partens rättegångskostnader. Om käromålet delvis bifallits ska rättegångskostnaderna ersättas i motsvarande grad. Om käranden drar tillbaka en talan eller ingen prövning av målet sker, ska käranden betala svarandens rättegångskostnader (förutom i de fall som

anges i lag och där käromålet rör utfärdandet av ett sådant intyg som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006). I sådana fall betalar svaranden inte kärandens rättegångskostnader. Om käranden inte vidhåller sina krav på grund av att svaranden frivilligt tillmötesgått dem efter det att stämningsansökan ingetts, kan domstolen på kärandens begäran dock döma svaranden att betala kärandens rättegångskostnader.

På samma sätt ska domstolen till förmån för käranden döma svaranden att betala kostnaderna för prövningen av ärendet (advokatkostnaderna, kostnaderna för att infinna sig vid domstolsförhandlingarna och kostnaderna för insamling av bevis) om käromålet helt eller delvis bifallits eller om käranden inte vidhåller sina krav på grund av att svaranden frivilligt tillmötesgått kraven efter det att stämningsansökan ingetts. Om käromålet ogillas ska domstolen döma käranden att betala svarandens kostnader för att bedriva sitt försvar.

Frågan om hur en advokats eller juridisk rådgivares arbete ska betalas är en fråga mellan klienten och advokaten eller den juridiska rådgivaren.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se faktabladet om rättshjälp.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Domstolen ska diarieföra ärenden och annan korrespondens som inkommit per post eller under besökstiderna samma dag i diariet för inkommande korrespondens. Talan anses ha väckts samma dag som stämningsansökan inkom. Alla tidsfrister för att vidta olika åtgärder inom ramen för tvistemålsförfarandet löper ut när domstolens arbetsdag slutar. Om en stämningsansökan, ett överklagande eller en annan postförsändelse lämnas in på ett postkontor före kl. 24.00 den dag tidsfristen löper ut ska dokumenten anses ha inkommit inom tidsfristen.

Om talan inte väckts på ett riktigt sätt eller om inte alla nödvändiga dokument bifogats stämningsansökan ska domaren fatta ett motiverat beslut om att lämna käromålet utan avseende. En kopia av beslutet ska skickas till käranden tillsammans med en uppmaning att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Denna tidsfrist får inte understiga 20 dagar räknat från och med dagen för avsändandet av beslutet. Om käranden avhjälper bristerna inom föreskriven tid, anses talan ha väckts den dag då stämningsansökan för första gången mottogs av domstolen. Om käranden inte avhjälper bristerna inom föreskriven tid anses stämningsansökan inte ha ingetts och återlämnas till käranden. Att stämningsansökan återlämnas till käranden utgör inte något hinder för att inge den till domstolen igen.

Separat bekräftelse på att en talan är korrekt väckt: Om talan har väckts på ett riktigt sätt och alla nödvändiga dokument har bifogats stämningsansökan, ska domaren inom sju dagar från det att stämningsansökan inkom till domstolen fatta beslut om att godta käromålet och inleda rättegången.

När rättegången inletts ska stämningsansökan och kopior av de dokument som bifogats denna delges svaranden tillsammans med ett föreläggande att inom viss tid inkomma med ett skriftligt svaromål. När svaromålet inkommit skickar domaren en kopia av det till käranden och till berörda tredje parter. Domaren kan begära att käranden lämnar synpunkter på svaromålet. När svaromålet inkommit eller när tidsfristen för inlämnande av svaromål löpt ut, fastställer domaren datum för domstolsförhandlingen. Domstolssekreteraren skickar ut en kallelse till förhandlingen till parterna. Om målet ska avgöras genom ett skriftligt förfarande fastställs inget datum för muntlig förhandling, och ingen kallelse skickas ut till parterna.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parterna ska kallas till domstolen med uppgift om tid och plats för domstolsförhandlingen eller annat rättsligt förfarande. Kallelsen ska skickas till en persons hemvist, men denne kan även ange en annan adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas.

Om svaranden inte har hemvist i Lettland och käranden, av objektiva skäl, inte har lyckats fastställa svarandens hemvist utanför Lettland får domstolen, på kärandens motiverade begäran, tillämpa de förfaranden för att spåra svarandens adress som anges i internationella avtal som Lettland är bundna av eller i EU-lagstiftningen.

Om svarandens adress inte kan spåras med hjälp av de förfaranden som anges i internationella avtal som Lettland är bundna av eller i EU-lagstiftningen, eller om det visar sig omöjligt att skicka dokumenten till svaranden på den adress som käranden angett, eller om det visar sig omöjligt att skicka dokumenten till svaranden med hjälp av de förfaranden som anges i EU-lagstiftningen, de förfaranden som anges i internationella avtal som Lettland är bundna av, eller de förfaranden som anges i civilprocesslagen beträffande internationellt samarbete i tvistemål, kallas en svarande utan känd hemvist i Lettland till domstolen genom ett offentliggörande i tidningen *Latvijas Vēstnesis* (Lettlands officiella tidning).

På de lettiska domstolarnas portal <http://www.tiesas.lv/>, under *E-Pakalpojumi* (e-tjänster) och *Tiesvedības gaita* (rättsliga ärendens gång), går det att få information om ett rättsligt ärendes gång genom att ange målnummer eller kallelsennummer.

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 07/02/2019